

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-67-12

Druk nr 634
Warszawa, 23 lipca 2012 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o ratyfikacji Umowy między
Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o
zabezpieczeniu społecznym, sporządzonej
w Kijowie dnia 18 maja 2012r.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych oraz Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

(-) Donald Tusk

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 18 maja 2012 r. w Kijowie została podpisana Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym, w następującym brzmieniu:

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie, dnia

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZES RADY MINISTRÓW

U S T A W A
z dnia

o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym, sporządzonej w Kijowie dnia 18 maja 2012 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym, sporządzonej w Kijowie dnia 18 maja 2012 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

Związanie Polski Umową o zabezpieczeniu społecznym z Ukrainą ma na celu spełnienie społecznych oczekiwań w tym zakresie, rozwiązanie istotnych problemów obywateli Polski i Ukrainy wynikających z braku takiej Umowy, jak również stworzenie lepszych warunków rozwoju polsko-ukraińskiej współpracy gospodarczej.

Prawo do zabezpieczenia społecznego należy do podstawowych praw człowieka. Realizacji tego prawa służą przede wszystkim krajowe (wewnętrzne) systemy zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw. Jednakże nie zawsze są one w stanie zapewnić pełną ochronę ubezpieczeniową, szczególnie w odniesieniu do osób zmieniających w czasie swej aktywności zawodowej miejsce zatrudnienia lub zamieszkania. Dlatego też standardem jest zawieranie przez państwa dwustronnych lub wielostronnych umów międzynarodowych z zakresu zabezpieczenia społecznego, które tworzą podstawy koordynacji systemów funkcjonujących w umawiających się państwach, zapewniając tym samym skuteczną ochronę ubezpieczeniową swym obywatelom.

Podstawy prawne dające gwarancję, że zmiana miejsca zatrudnienia lub zamieszkania nie wpłynie negatywnie na sytuację obywatela w zakresie zabezpieczenia społecznego pozytywnie oddziałują na budowę zaufania do państwa oraz przyczyniają się do większej aktywności w zakresie poszukiwania zatrudnienia poza granicami swego państwa. Gwarancje takiej ochrony ubezpieczeniowej już mają polscy obywatele podejmujący zatrudnienie lub przemieszczający się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarii, a także państw, z którymi łączą Polskę dwustronne umowy z zakresu zabezpieczenia społecznego. Jednakże gwarancji tych nadal pozbawionych jest wielu polskich obywateli zamieszkałych lub podejmujących zatrudnienie poza granicami naszego kraju, w tym zamieszkałych lub zatrudnionych na Ukrainie. Szczególnie pozbawieni są tych gwarancji polscy obywatele, którzy przesiedlili się z Ukrainy do Polski.

Wraz ze zmianami politycznymi w Polsce w 1989 r. nastąpił zasadniczy zwrot polityki wobec Polonii, emigracji i Polaków za granicą. Wśród tej grupy osób szczególnym zainteresowaniem objęci są Polacy żyjący za wschodnią granicą, z obszarów byłego ZSRR. Świadczy o tym liczna korespondencja, jaka wpływała do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w sprawie uregulowania stosunków w zakresie zabezpieczenia społecznego z państwami powstałymi po rozpadzie byłego ZSRR, w tym z Ukrainą. Zarówno osoby bezpośrednio zainteresowane tą kwestią,

jak też instytucje i urzędy występujące w imieniu tych osób, wskazują na pilną potrzebę rozwiązania problemów dotyczących osób posiadających okresy ubezpieczenia przebyte na terytorium Ukrainy, a zamieszkałych w Polsce, poprzez zawarcie stosownej umowy o zabezpieczeniu społecznym. Wprawdzie trudno precyzyjnie określić liczbę polskich obywateli, których problem braku ochrony ubezpieczeniowej w relacjach Polska-Ukraina dotyczy, to niewątpliwie grupa osób zainteresowana zawarciem polsko-ukraińskiej Umowy, szczególnie ze względu na wprowadzenie zasady sumowania okresów ubezpieczenia, istnieje¹⁾.

Wśród osób (obywateli Polski) zainteresowanych zawarciem polsko-ukraińskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym można wyróżnić dwie grupy, tj.: osoby zamieszkałe w Polsce posiadające status repatrianta oraz osoby zamieszkałe w Polsce i nieposiadające takiego statusu. Każda z tych grup wskazuje na pewne negatywne dla nich skutki związane z brakiem stosownej polsko-ukraińskiej Umowy.

Osoby posiadające status repatrianta domagały się podjęcia określonych działań w sprawie zawarcia polsko-ukraińskiej Umowy, zwracając uwagę na dwie szczególnie dla nich istotne kwestie, a mianowicie:

- to, że do ustalenia wysokości polskiego świadczenia przyznanego z uwzględnieniem okresów zatrudnienia przebytych na Ukrainie (często wykonywanego w warunkach szczególnych) nie jest brane pod uwagę wynagrodzenie osiągnięte za tę pracę na Ukrainie. W efekcie osoby te zazwyczaj w Polsce uprawnione są do świadczeń wypłacanych w wysokościach minimalnych,
- to, że członkowie rodzin repatriantów nie mają prawa do korzystania z postanowień art. 6 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.), czyli okres zatrudnienia na Ukrainie nie może być im zaliczony na prawo do polskich świadczeń emerytalno-rentowych. W efekcie niejednokrotnie osoby te (głównie osoby starsze) mają trudności ze spełnieniem warunków wymaganych dla uzyskania prawa do polskiego świadczenia bądź spełnienie tych warunków jest wręcz niemożliwe.

Wskazane problemy dotyczą niemałej grupy osób, gdyż według danych uzyskanych z Urzędu ds. Repatriacji i Cudzoziemców, w latach 1997 – 2004 repatriowało się do Polski z terenu

---

¹⁾ Według spisu ludności sporządzonego w 2001 r. na Ukrainie do narodowości polskiej przyznaje się 144,1 tys. osób (Źródło: P. Eberhardt „Przegląd Wschodni”, t. VIII, z 3(31), tj. 0,3% ogółu mieszkańców (Źródło: „Biuletyn Ukrainoznawczy” 2002, nr 8). Jednakże nie można uznać, że grupa osób posiadająca poczucie polskiej tożsamości jest równoznaczna z grupą osób, do której postanowienia polsko-ukraińskiej umowy będą miały realne zastosowanie.

Ukrainy ok. 1000 osób, które mają prawo do skorzystania z postanowień powołanej ustawy²⁾. Natomiast nie posiadają tego prawa członkowie rodzin repatriantów, a także osoby, które osiedliły się w Polsce poza procedurą repatriacji³⁾. Osoby te domagają się zawarcia polsko-ukraińskiej Umowy przede wszystkim z uwagi na brak możliwości sumowania polskich i ukraińskich okresów ubezpieczenia do nabycia prawa do świadczeń długoterminowych (emerytur i rent).

Związanie się polsko-ukraińską Umową to zalety nie tylko w dziedzinie społecznej, ale także w dziedzinie gospodarczej i ekonomicznej. Obecnie – wobec braku stosownej Umowy – za pracowników delegowanych z Polski na Ukrainę pracodawca jest zmuszony podwójnie opłacać składki na ubezpieczenia społeczne, tj. zarówno do systemu polskiego, jak i do systemu ukraińskiego. Takie rozwiązanie oczywiście wpływa na wzrost kosztów pracy i powoduje, że polskie inwestycje na Ukrainie stają się mniej opłacalne. Odpowiednie regulacje Umowy będą eliminowały podwójne opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne, a tym samym likwidowały jedną z przeszkód w rozwoju polsko-ukraińskich stosunków gospodarczych.

Uwzględniając powyższe – w opinii Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – związanie Rzeczypospolitej Polskiej Umową o zabezpieczeniu społecznym z Ukrainą należy uznać za zasadne.

2. Dotychczasowy stan prawny

Pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą nie ma kompleksowych regulacji prawnych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego. Do roku 1991 Strona polska współpracowała z Międzypaństwowym Funduszem Rentowym w Moskwie, który obejmował swoim działaniem całe terytorium byłego ZSRR, w tym terytorium obecnej Ukrainy. Na podstawie porozumienia zawartego w dniu 16 lutego 1960 r. między Ministrem Zabezpieczenia Społecznego RSFRR oraz Ministrem Pracy i Opieki Społecznej PRL, realizowany był transfer świadczeń emerytalnych i rentowych przyznanych przed wyjazdem na stałe do drugiego państwa. Transfer odbywał się za pośrednictwem Międzypaństwowego Funduszu Rentowego w Moskwie oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

---

²⁾ Obecnie repatriacja osób polskiego pochodzenia – zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 532, z późn. zm.) – została ograniczona do azjatyckiej części byłego ZSRR i tym samym obywatele Ukrainy nie mogą repatriować się do Polski.

³⁾ W latach 1997 – 2004 blisko 9 tys. obywateli Ukrainy osiedliło się w Polsce poza procedurą repatriacji. Natomiast w latach 2004 – 2007 – w związku z ograniczeniem repatriacji do azjatyckiej części byłego ZSRR – już tylko 13 osób.

Po rozpadzie ZSRR w 1991 r. transfer świadczeń do Polski został wstrzymany, a świadczenia przekazywane z Polski nie były wypłacane osobom zamieszkałym w państwach byłego ZSRR. W celu zapewnienia zabezpieczenia materialnego osobom uprawnionym do świadczeń radzieckich zamieszkałym w Polsce oraz osobom uprawnionym do świadczeń polskich zamieszkałym na terytorium byłego ZSRR, Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej nawiązało współpracę z odpowiednimi ministerstwami państw powstałych po rozpadzie ZSRR, które przejęły —w drodze sukcesji – zobowiązania wynikające z zawartego w 1960 r. polsko-radzieckiego porozumienia, określając równocześnie datę graniczną sukcesji.

Ministerstwo Socjalnego Zabezpieczenia Społecznego Ukrainy wskazało jako datę graniczną 31 grudnia 1991 r.

Wobec powyższego Zakład Ubezpieczeń Społecznych – za zgodą Ministra Pracy i Polityki Socjalnej – nawiązał bezpośrednią współpracę z instytucją ubezpieczeniową Ukrainy. W efekcie w dniu 19 maja 1993 r. zostało podpisane Porozumienie między Zakładem Ubezpieczeń Społecznych a Funduszem Rentowym Ukrainy w sprawie wzajemnego przekazywania świadczeń emerytalno-rentowych dla osób uprawnionych zamieszkałych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz na Ukrainie. Porozumienie weszło w życie z dniem podpisania.

Zgodnie z trybem określonym w Porozumieniu z dnia 19 maja 1993 r. wzajemnemu przekazywaniu podlegają świadczenia emerytalno-rentowe przyznane – do czasu przesiedlenia – na podstawie wewnętrznych przepisów prawnych obowiązujących w Polsce lub na Ukrainie, pod warunkiem, że przesiedlenie się na pobyt stały na terytorium drugiej Strony nastąpiło nie później niż 31 grudnia 1991 r.⁴⁾

Z uwagi na to, że nie ma żadnych polsko-ukraińskich postanowień regulujących pozostałe zagadnienia z zakresu zabezpieczenia społecznego powstaje wiele niekorzystnych – dla obywateli obu Stron – zjawisk. Szczególnie dotkliwy jest:

- brak regulacji prawnych dotyczących transferu świadczeń osobom, które przesiedliły się na terytorium drugiego państwa po dniu 31 grudnia 1991 r. W obowiązującym stanie prawnym, świadczenia emerytalne i rentowe przysługujące z tytułu podlegania wyłącznie polskiemu systemowi zabezpieczenia społecznego, przyznane osobom zamieszkałym za granicą, są wypłacane – na ich wniosek – osobie przez nich upoważnionej do odbioru, zamieszkałej w kraju, lub na rachunek bankowy emeryta lub rencisty w kraju. Oznacza to, że osoby zamieszkałe na Ukrainie, które uzyskały prawo do polskich emerytur lub rent po dniu 31 grudnia 1991 r. nie mogą ich otrzymywać w miejscu swego zamieszkania na Ukrainie, gdyż polskie ustawodawstwo w takim przypadku przewiduje wypłatę tych świadczeń tylko w Polsce.

---

⁴⁾ W I kwartale 2012 r. instytucja polska (ZUS) przekazywała świadczenia 13 osobom zamieszkałym na Ukrainie, a instytucja ukraińska 64 osobom zamieszkałym w Polsce.

Świadczenia przyznane przez instytucję ukraińską – w przypadku przeniesienia miejsca zamieszkania z Ukrainy do Polski nie są wypłacane (następuje jedynie jednorazowa wypłata świadczenia w wysokości odpowiadającej wysokości świadczeń za okres 6 miesięcy),

- brak możliwości uzyskania prawa do świadczeń emerytalno-rentowych przez osoby, które przesiadły się z Ukrainy do Polski po dniu 31 grudnia 1991 r. Zgodnie z ukraińskim ustawodawstwem osoby te, nawet w przypadku spełniania warunków wymaganych przez ustawodawstwo wewnętrzne nie uzyskują prawa do świadczeń, z uwagi na fakt zamieszkiwania poza granicami Ukrainy,
- brak możliwości uwzględnienia na prawo do świadczeń emerytalnych i rentowych okresów ubezpieczenia przebytych na terytorium drugiej Strony, co oznacza, że ustalając prawo do tych świadczeń, każde z państw bierze pod uwagę jedynie okresy ubezpieczenia przebyte na swoim terytorium. W efekcie osoby zainteresowane często nie mogą uzyskać prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, ani przy zastosowaniu wyłącznie polskich (lub ukraińskich) wewnętrznych przepisów ubezpieczeniowych, ani przy zastosowaniu – wobec braku Umowy – zasady sumowania okresów ubezpieczenia – stanowiącej standard w tego typu umowach,
- obowiązek podwójnego opłacania składek ubezpieczeniowych za pracowników polskich delegowanych do pracy na Ukrainę, gdyż osoby te podlegają ubezpieczeniu w państwie stałego zatrudnienia, czyli w Polsce i równocześnie w państwie czasowego zatrudnienia, czyli na Ukrainie. Takie podwójne oskładkowanie zwiększa koszty działalności polskich przedsiębiorstw na Ukrainie i hamuje przepływ pracowników.

Należy zwrócić uwagę, że mimo braku między Polską a Ukrainą kompleksowych uregulowań w zakresie zabezpieczenia społecznego, polskie ustawodawstwo, tj. wyżej powołana ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, pozwala osobom, które powróciły do kraju po dniu 22 lipca 1944 r. i zostały uznane za repatriantów uwzględniać okresy zatrudnienia za granicą na prawo i wysokość polskich świadczeń emerytalnych.

W efekcie powyższej regulacji osobie posiadającej status repatrianta, na prawo do polskiej emerytury są zaliczane okresy zatrudnienia przebyte na Ukrainie. Jeżeli w myśl polskich przepisów jest to okres ubezpieczenia (zatrudnienia) wystarczający do przyznania polskiej emerytury to wnioskodawca, po ukończeniu wieku emerytalnego, uzyskuje prawo do polskiej emerytury, mimo że niejednokrotnie nigdy w Polsce nie pracował.

3. Projektowany stan prawny

Przedstawiona Umowa odpowiada standardom międzynarodowym w dziedzinie zabezpieczenia społecznego. Umowa została oparta na podstawowych zasadach koordynacji systemów

zabezpieczenia społecznego, tj.:

- zasadzie równego traktowania – zgodnie, z którą osoby, do których stosują się postanowienia Umowy podlegają obowiązkom i korzystają z praw wynikających z ustawodawstwa drugiej Umawiającej się Strony na tych samych warunkach, co obywatele tej Umawiającej się Strony (art. 4 Umowy),
- zasadzie zachowania praw nabytych (eksportu świadczeń) – zgodnie, z którą świadczenia pieniężne nabyte na podstawie ustawodawstwa jednej Umawiającej się Strony nie mogą być zmniejszane, zawieszane, uchylane ani wstrzymywane z tego powodu, że osoba uprawniona do tych świadczeń ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony. Fakt zamieszkiwania w drugim państwie nie będzie miał negatywnego wpływu na prawo i wysokość wypłacanych świadczeń (art. 5 Umowy),
- zasadzie sumowania okresów ubezpieczenia – zgodnie, z którą następuje sumowanie okresów ubezpieczenia przebytych pod działaniem polskiego lub ukraińskiego ustawodawstwa, które w myśl tego ustawodawstwa wymagane są do nabycia lub zachowania prawa do świadczeń z zabezpieczenia społecznego, a także do obliczania wymiaru tych świadczeń (art. 9, 10 i 12 Umowy).

Umowa ma na celu zapewnienie możliwej dla obu Umawiających się Stron koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Oprócz zapisów dotyczących wymienionych powyżej zasad koordynacyjnych zawiera ona także regulacje merytoryczne odnoszące się do poszczególnych dziedzin zabezpieczenia społecznego objętych zakresem przedmiotowym Umowy. Są to uregulowania dotyczące:

- właściwego ustawodawstwa (art. 6 – 8 Umowy)

Zgodnie z art. 6 Umowy osoby, do których zastosowanie będą miały jej postanowienia, będą podlegały ustawodawstwu tego państwa, na terytorium którego wykonują pracę. Zasadą jest więc obowiązywanie – w odniesieniu do danego zatrudnienia lub prowadzonej działalności na własny rachunek – ustawodawstwa państwa miejsca wykonywania pracy lub prowadzenia działalności.

Umowa przewiduje także pewne wyjątki od powyższej zasady. Wynikają one głównie z charakteru lub specyfiki wykonywanej pracy (zawodu) i powszechnie występują w tego typu umowach dwustronnych, jak też w przepisach wspólnotowych. Najistotniejszym – z punktu widzenia stosunków polsko-ukraińskich – będzie wyjątek dotyczący pracowników delegowanych (art. 7 ust. 1 Umowy). Zgodnie z tym artykułem pracownik polski, który zostanie oddelegowany przez swego pracodawcę do pracy na Ukrainie – nadal – przez okres 24 miesięcy, w zakresie zabezpieczenia społecznego, będzie podlegał przepisom polskim, a nie przepisom ukraińskim – co

wynikałoby z zasady ogólnej wyrażonej w art. 6 Umowy. Artykuł ten pozwala więc na pozostawienie pracownika w dotychczas mającym do niego zastosowanie systemie zabezpieczenia społecznego, bez konieczności zmiany systemu na okres delegowania pracownika. Ta regulacja będzie działała także w drugą stronę, tj. w odniesieniu do pracowników ukraińskich delegowanych do pracy do Polski.

– zasiłków dla bezrobotnych (art. 9 Umowy)

W celu nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych będą uwzględniane (w niezbędnym zakresie) okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, jednakże pod warunkiem że osoba zainteresowana bezpośrednio przed utratą pracy przeżyła okresy ubezpieczenia zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, u której ubiega się o prawo do zasiłku. W przypadku gdy okresy ubezpieczenia przebyte na terytorium jednej z Umawiających się Stron zostaną uwzględnione do ustalenia prawa do zasiłku zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony wówczas okres wypłaty zasiłku zostanie skrócony o okres, za który bezrobotny otrzymywał zasiłek na terytorium drugiej Umawiającej się Strony w czasie 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o zasiłek.

– świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa (art. 10 – 11 Umowy)

Świadczenia z tytułu choroby i macierzyństwa przyznane zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony będą wypłacane także za granicę, w przypadku gdy osoba uprawniona będzie przebywała na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, pod warunkiem że ustawodawstwo stosowane tak stanowi. Przy ustalaniu prawa do tego typu świadczeń będą sumowane – o ile to konieczne – także okresy ubezpieczenia przebyte na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Umowa nie przewiduje uregulowania kwestii świadczeń rzeczowych (zdrowotnych) z tytułu choroby i macierzyństwa. W trakcie zorganizowanych w Warszawie w dniach 28 – 30 października 2008 r. polsko-ukraińskich konsultacji w sprawie zawarcia umowy o zabezpieczeniu społecznym, Strona ukraińska poinformowała, że z uwagi na wewnętrzne ustawodawstwo obowiązujące na Ukrainie nie jest możliwe objęcie zakresem przedmiotowym Umowy świadczeń rzeczowych i żadna z obecnie wiążących Ukrainę dwustronnych umów o zabezpieczeniu społecznym nie zawiera uregulowań dotyczących tych świadczeń. W tej sytuacji polski resort zdrowia zajął stanowisko, zgodnie z którym świadczenia rzeczowe (zdrowotne) nie powinny być objęte zakresem przedmiotowym polsko-ukraińskiej Umowy⁵⁾.

---

⁵⁾ Stanowisko Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2009 r. (znak: MZ-UZ-OPK-084-14766-1/ET/09).

- świadczeń emerytalno-rentowych (art. 12 – 16 Umowy)

W tym zakresie Umowa przewiduje, że uprawnienia do świadczeń emerytalno-rentowych będą ustalane z uwzględnieniem łączonych okresów ubezpieczenia przebytych w obydwu państwach, przy czym koszty tak ustalanych świadczeń będą obciążały instytucje ubezpieczeniowe każdej z Umawiających się Stron proporcjonalnie do okresów ubezpieczenia przebytych w danym państwie. Są to standardowe zapisy dotyczące ustalania prawa i wysokości świadczeń emerytalno-rentowych. Wysokość świadczeń będzie obliczana według następujących zasad:

- w przypadkach, gdy okresy ubezpieczenia przebyte tylko w Polsce dają prawo do emerytury lub renty w myśl polskich przepisów, wówczas ubezpieczony otrzyma polskie świadczenie wyliczone tylko na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce, a druga Umawiająca się Strona (Ukraina) wypłaci pozostałą część świadczenia, przyznaną za okresy ubezpieczenia przebyte na jej terytorium. Wysokość przyznanej części świadczenia będzie odpowiadała sumie okresów ubezpieczenia przebytych na Ukrainie do sumy okresów ubezpieczenia przebytych w obydwu państwach,
- w przypadkach, gdy okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce nie dają prawa do polskiej emerytury lub renty oraz okresy ubezpieczenia przebyte na Ukrainie nie dają prawa do ukraińskiej emerytury lub renty, każde z państw ustali prawo do świadczenia na podstawie sumy okresów ubezpieczenia przebytych w obydwu państwach i będzie je wypłacać w wysokości odpowiadającej sumie własnych okresów ubezpieczenia do ich sumy uzyskanej w obydwu państwach.

Powyższe oznacza obowiązek stosowania zasady „pro rata temporis” (proporcji okresów), zgodnie z którą ustalanie częściowych świadczeń (z zastosowaniem sumowania okresów) będzie obligatoryjne tylko w tych przypadkach, gdy w żadnym z państw nie ma on prawa do emerytury lub renty w pełnej wysokości lub gdy jest to dla zainteresowanego korzystniejsze.

Trzeba zauważyć, że przyjęcie powyższego uregulowania dla osób posiadających status repatrianta byłoby równoznaczne z tym, że polskie instytucje ubezpieczeniowe nie przyznawałyby polskich świadczeń emerytalnych za okresy zatrudnienia przebyte na terytorium Ukrainy, jak czynią to obecnie. W takim przypadku część repatriantów, szczególnie tych posiadających wyłącznie okresy zatrudnienia przebyte na Ukrainie, wprawdzie zyskałaby prawo do emerytury z Ukrainy, ale jednocześnie utraciłaby prawo do polskiej emerytury, która nawet jeżeli jest przyznana i wypłacana w wysokości najniższej polskiej emerytury, to prawdopodobnie jest świadczeniem wyższym niż świadczenia przyznawane na Ukrainie.

Repatrianci z Ukrainy przybywający do Polski to często osoby starsze, posiadające długi staż ubezpieczeniowy przebyty na Ukrainie, które po osiedleniu się w Polsce zazwyczaj nie podejmują zatrudnienia, a tym samym nie są objęte polskim ubezpieczeniem społecznym. Wprawdzie długi

staż ubezpieczeniowy przebyty na Ukrainie – po wejściu w życie Umowy – uprawniałby ich do świadczenia otrzymywanego z instytucji ubezpieczeniowej Ukrainy, jednak po jego przeliczeniu na walutę polską mogłoby się zdarzyć, że wysokość tego świadczenia byłaby bardzo niska, szczególnie w odniesieniu do kosztów utrzymania w Polsce. Możliwe byłyby przypadki, w których mimo zawarcia dwustronnej Umowy między obu państwami – wbrew oczekiwaniu osób zainteresowanych – świadczenia przyznane i wypłacane niektórym repatriantom przez instytucje ubezpieczeniowe Ukrainy, z zastosowaniem reguł wynikających z tej Umowy, byłyby niższe niż świadczenia aktualnie przez nich otrzymywane na podstawie polskich przepisów.

W celu uniknięcia tego typu niekorzystnych sytuacji w Umowie zawarto rozwiązanie polegające na tym, że świadczenia emerytalno-rentowe, które zostały przyznane do czasu wejścia w życie Umowy, zostaną uznane jako prawa nabyte i nie będą poddane rewizji z mocy prawa. Jednakże na podstawie art. 28 ust. 4 Umowy będzie możliwe dokonanie ustalenia wysokości świadczenia, z uwzględnieniem postanowień Umowy, na wniosek świadczeniobiorcy, przy zachowaniu gwarancji wypłaty świadczeń w wysokości nie niższej niż dotychczas wypłacane. Oznacza to, że jeżeli w wyniku ustalenia prawa do świadczenia z uwzględnieniem postanowień Umowy, wysokość przyznanych świadczeń (ukraińskich lub sumy świadczeń polskich i ukraińskich) będzie niższa od wysokości polskich świadczeń aktualnie wypłacanych, polska instytucja właściwa zapewni uzupełnienie wysokości przyznanych świadczeń do wysokości świadczeń dotychczas wypłacanych.

– świadczeń z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej (art. 17 i 18 Umowy)

W tym zakresie Umowa przewiduje, że prawo do świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych będzie ustalane zgodnie z ustawodawstwem, któremu podlegał pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek w chwili wypadku lub wykonywania pracy niosącej ryzyko powstania choroby zawodowej.

W odniesieniu do świadczeń z tytułu choroby zawodowej Umowa przewiduje, że jeżeli ich przyznanie jest uzależnione:

- od stwierdzenia danej choroby po raz pierwszy na terytorium Umawiającej się Strony, warunek ten uważa się za spełniony także, jeżeli choroba ta zostanie stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,
- od wykonywania pracy, która tę chorobę spowodowała przez określony czas, uwzględnia się także okres wykonywania tego samego rodzaju pracy zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

W przypadku gdy osoba pobierająca świadczenia z tytułu choroby zawodowej będzie wykonywać na terytorium drugiego państwa pracę mogącą spowodować pogłębienie się choroby zawodowej i choroba ta faktycznie ulegnie pogłębieniu, instytucja drugiego państwa przyzna świadczenie uzupełniające.

– zasiłków pogrzebowych (art. 19 Umowy)

Zasiłki pogrzebowe będą przyznawane i wypłacane przez właściwą instytucję tej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwo ma zastosowanie do pracownika, osoby pracującej na własny rachunek oraz emeryta lub rencisty w chwili śmierci. Jednakże, jeżeli prawo do zasiłku pogrzebowego będzie przysługiwało zgodnie z ustawodawstwem obu Umawiających się Stron wówczas właściwą do wypłaty zasiłku będzie instytucja miejsca zamieszkania zmarłego w chwili jego śmierci.

Zawarte w Umowie zasady ustalania prawa do świadczeń oraz ich wypłaty będą obowiązywały od dnia wejścia w życie Umowy. Postanowienia Umowy nie będą uzasadniały roszczeń o wypłatę świadczeń za okres przed jej wejściem w życie, ale okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron przed dniem wejścia w życie Umowy będą uwzględniane przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń przyznawanych na jej podstawie.

Umowa zawiera także uregulowania administracyjne, odnoszące się np. do: pomocy administracyjnej i prawnej (art. 21 Umowy), ochrony danych osobowych (art. 22 Umowy), zwolnienia z opłat i uwierzytelnień (art. 23 Umowy), składania dokumentów (art. 24 Umowy), stosowanego języka (art. 25 Umowy), wypłaty świadczeń (art. 26 Umowy), rozstrzygania sporów (art. 27 Umowy).

Należy zauważyć, że zakresem przedmiotowym Umowy nie zostaną objęte świadczenia dla tzw. „służb mundurowych”, z uwagi na to, że polskie ustawodawstwo:

– wyklucza możliwość sumowania okresów przebytych w służbie w Polsce (np. w Wojsku Polskim)⁶⁾ z okresami odpowiedniej służby przebytymi na Ukrainie (np. w Wojsku

---

⁶⁾ Zgodnie z ustawą z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66, z późn. zm.) w celu uzyskania prawa do emerytury wojskowej wymagane jest posiadanie 15 lat służby wojskowej w Wojsku Polskim.

Ukraińskim). W celu uzyskania prawa do świadczeń nie jest więc możliwe skorzystanie z zasady sumowania okresów i uwzględnienie na prawo do polskich „świadczeń mundurowych” okresów służby przebytych w ukraińskich „służbach mundurowych”,

- umożliwia – w oparciu o polskie ustawodawstwo wewnętrzne⁷⁾ – transfer „świadczeń mundurowych” do tych państw, z którymi zawarto umowy o zabezpieczeniu społecznym, mimo iż świadczenia te nie są objęte zakresem przedmiotowym tych umów. Oznacza to, że zawarcie umowy z Ukrainą umożliwi transfer „świadczeń mundurowych” także osobom do nich uprawnionym, a zamieszkałym na Ukrainie.

Umowa będzie miała rangę ratyfikowanej umowy międzynarodowej. Związanie Rzeczypospolitej Polskiej Umową nastąpi w trybie określonym w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443, z późn. zm.), tj. w drodze ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie (tzw. duża ratyfikacja). Umowa zostanie zawarta na czas nieokreślony.

4. Skutki wejścia w życie Umowy

Chcąc określić przewidywane skutki wejścia w życie polsko-ukraińskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym, należy stwierdzić, że przyjęcie i wprowadzenie w życie jej uregulowań z pewnością zapewni:

- możliwość uwzględniania okresów ubezpieczenia przebytych na Ukrainie w celu ustalenia prawa i wysokości polskich świadczeń (i odwrotnie). Uregulowanie to będzie korzystne dla osób posiadających okresy zatrudnienia na Ukrainie, zamieszkałych w Polsce i nieposiadających statusu repatrianta. Tej grupie osób Umowa da możliwość sumowania okresów ubezpieczenia przebytych na Ukrainie i w Polsce, co niejednokrotnie przesądzi o nabyciu prawa do częściowej emerytury przyznanej przez instytucje ubezpieczeniowe Polski i Ukrainy oraz jej wypłacie w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy,
- transfer świadczeń emerytalno-rentowych oraz z tytułu choroby i macierzyństwa osobom uprawnionym zamieszkałym na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

---

⁷⁾ Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66, z późn. zm.) oraz art. 63 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, z późn. zm.).

Natomiast rozwiązanie dotyczące osób posiadających status repatrianta i uprawnionych już do polskich świadczeń emerytalno-rentowych:

- umożliwi uzyskanie – za okresy ubezpieczenia przebyte na Ukrainie – prawa do ukraińskich świadczeń emerytalno-rentowych, co niejednokrotnie dla tych osób ma znaczenie nie tylko finansowe, ale często prestiżowe. Repatriantom trudno jest zrozumieć brak możliwości otrzymania prawa do ukraińskich świadczeń za niejednokrotnie kilkudziesięcioletni okres ciężkiej pracy na Ukrainie. Obecna sytuacja rodzi w nich poczucie krzywdy,
- stworzy gwarancje wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych w kwocie nie niższej niż obecnie otrzymywane.

Ponadto postanowienia dotyczące właściwego ustawodawstwa – poprzez eliminację podwójnego opłacania składek ubezpieczeniowych – mogą przyczynić się do poprawy współpracy gospodarczej między Polską a Ukrainą, przede wszystkim pozytywnie wpłynąć na decyzje polskich przedsiębiorstw o podejmowaniu nowych inwestycji na Ukrainie, jak też decyzje ukraińskich przedsiębiorstw w sprawie realizacji usług eksportowych w Polsce. Z uzyskanych przez Ministerstwo danych wynika, że od kilku lat utrzymuje się tendencja wzrostowa w zakresie zainteresowania ukraińskich przedsiębiorstw i pracowników zatrudnieniem w Polsce⁸⁾. Rośnie także zainteresowanie polskich przedsiębiorstw możliwością delegowania polskich pracowników do pracy na Ukrainie.

Wejście w życie każdej umowy o zabezpieczeniu społecznym oczywiście wiąże się z określonymi skutkami finansowymi. Dokładne, a nawet szacunkowe określenie tych skutków – wobec braku wymaganych danych – nie jest możliwe. Jednak można tu rozgraniczyć następujące kwestie, tj. skutki finansowe dla budżetu państwa, skutki finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego oraz skutki finansowe dla funduszy ubezpieczeniowych.

Analizując możliwe skutki finansowe dla budżetu państwa, trzeba zwrócić uwagę, że wejście w życie polsko-ukraińskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym:

- 1) nie spowoduje wydatków budżetu państwa z tytułu finansowania świadczeń rzeczowych (zdrowotnych), gdyż świadczenia te nie są objęte zakresem przedmiotowym Umowy, a w przypadku tego typu umów zazwyczaj właśnie świadczenia rzeczowe rodzą najpoważniejsze skutki finansowe dla budżetu państwa;

---

⁸⁾ W 2006 r. obywatelom Ukrainy wydano 3 533 pozwoleń na pracę w Polsce, w tym 285 pozwoleń dla pracowników delegowanych w ramach eksportu usług. W 2007 r. pozwoleń tych wydano już 4 750, w tym 899 pozwoleń dla pracowników delegowanych w ramach eksportu usług. W 2008 r. wydano 5 400 pozwoleń na pracę, w tym 921 pozwoleń dla pracowników delegowanych w ramach eksportu usług. W 2009 r. wydano 9 504 pozwoleń na pracę, w tym 696 pozwoleń dla pracowników delegowanych w ramach eksportu usług. W 2010 r. wydano 12 894 pozwoleń, w tym 444 dla pracowników delegowanych w ramach eksportu usług. W 2011 r. wydano 18 669 pozwoleń, w tym 669 dla pracowników delegowanych w ramach eksportu usług (typ zezwolenia D).

2) może spowodować wzrost wydatków z tytułu finansowania – objętych zakresem przedmiotowym Umowy – zasiłków z tytułu bezrobocia. Wprawdzie zasiłki te finansowane są z Funduszu Pracy i znajdują pokrycie w opłacanej składce, ale w przypadku niedoborów środków z Funduszu Pracy braki są finansowane z budżetu państwa. Należy jednak zwrócić uwagę, że w Umowie jest ograniczenie wypłaty tych świadczeń do miejsca zamieszkania osoby uprawnionej na terytorium tej Umawiającej się Strony, której instytucja przyznała zasiłek. Nie jest zatem przewidziany transfer zasiłków dla bezrobotnych do miejsca zamieszkania uprawnionego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony. Oznacza to, że nawet w przypadku gdy obywatel Ukrainy uzyska prawo do polskiego zasiłku dla bezrobotnych – w wyniku zsumowania polskich i ukraińskich okresów ubezpieczenia – świadczenie to będzie wypłacane wyłącznie osobom, obywatelom Ukrainy, zamieszkałym w Polsce. Natomiast osoby, które uzyskują pozwolenie na pracę, na czas określony, a następnie wrócą do swego miejsca zamieszkania na Ukrainie nie będą miały transferowanych zasiłków do miejsca swego zamieszkania na Ukrainie.

Uwzględniając powyższe, można stwierdzić, że wejście w życie polsko-ukraińskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym nie spowoduje znacznych skutków finansowych dla budżetu państwa. Można przyjąć, że będą to skutki na granicy błędu statystycznego (poniżej 1 ‰ PKB).

Żadne świadczenia objęte zakresem przedmiotowym Umowy nie są finansowane ze środków jednostek samorządu terytorialnego. Dlatego też można stwierdzić, że wejście w życie polsko-ukraińskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym nie będzie miało wpływu na finanse jednostek samorządu terytorialnego.

Zakres przedmiotowy Umowy oznacza, że skutki wejścia jej w życie będą obciążały głównie fundusze ubezpieczeniowe, tj.: Fundusz Ubezpieczeń Społecznych oraz Fundusz Emerytalno-Rentowy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Wpływ regulacji polsko-ukraińskiej Umowy na dochody i wydatki tych Funduszy jest trudny do oszacowania. Należy tu zwrócić uwagę na następujące czynniki:

- 1) wejście w życie Umowy nie będzie miało wpływu na świadczenia już wypłacane, w trybie określonym Porozumieniem z dnia 19 maja 1993 r. Będą one nadal wypłacane w dotychczasowych wysokościach;
- 2) wejście w życie Umowy nie spowoduje wzrostu wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu świadczeń przyznawanych – zgodnie z polskim ustawodawstwem – osobom posiadającym status repatrianta, a może wpłynąć na zmniejszenie tych wydatków. Przyjęte w projekcie rozwiązania gwarantują, że repatrianci nie otrzymają świadczeń niższych, niż obecnie otrzymywane. W przypadku gdy na wniosek repatrianta nastąpi ponowne rozpatrzenie prawa do świadczenia – z uwzględnieniem okresów ubezpieczenia przebytych na Ukrainie

– i ustalenie jego wysokości, w efekcie czego wnioskodawca uzyska prawo do częściowego świadczenia ukraińskiego, wówczas instytucja polska będzie zobowiązana do wypłaty kwoty uzupełniającej wysokość ponownie ustalonego świadczenia, przyznanego za okresy ubezpieczenia przebyte na Ukrainie i w Polsce lub za okresy ubezpieczenia przebyte wyłącznie na Ukrainie. Takie rozwiązanie spowoduje zmniejszenie wysokości kwot wypłacanych przez Fundusz Ubezpieczeń Społecznych o wysokość świadczeń przyznaných i wypłacanych przez instytucję ukraińską;

- 3) wejście w życie Umowy nie spowoduje wzrostu wydatków funduszy ubezpieczeniowych w odniesieniu do osób objętych tzw. „nowym systemem emerytalnym”. Polska instytucja ubezpieczeniowa będzie zobowiązana do wypłaty świadczeń wyłącznie za okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce, a uzyskanie do nich prawa nie będzie zależne od konieczności osiągnięcia określonego stażu ubezpieczeniowego. Oznacza to, że w przypadku świadczeń przyznawanych tej grupie osób nie będzie zachodziła potrzeba sumowania okresów ubezpieczenia w celu uzyskania prawa do polskiego świadczenia. W efekcie nie wpłynie to na zwiększenie grupy osób uprawnionych do polskich świadczeń emerytalnych i rentowych, a jedynie będzie stanowiło realizację wcześniejszych zobowiązań wynikających z faktu pobierania składek na ubezpieczenia społeczne;
- 4) wejście w życie Umowy spowoduje wzrost kosztów wypłaty świadczeń należnych z polskiego systemu zabezpieczenia społecznego, do których prawo – bez wejścia w życie Umowy – by nie powstało. Kwestia ta dotyczy osób objętych tzw. „starym systemem emerytalnym”, które posiadają okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce, ale w wymiarze zbyt krótkim dla przyznania prawa do polskich świadczeń długoterminowych (emerytur, rent). Po wejściu w życie Umowy i zastosowaniu zasady sumowania okresów część z tych osób uzyska prawo do polskich świadczeń emerytalno-rentowych. Jednakże liczba osób, posiadających polskie i ukraińskie okresy ubezpieczenia, która po ich zsumowaniu uzyska prawo do polskich świadczeń z zabezpieczenia społecznego nie jest znana. W związku z tym wydatki związane z przyznaniem prawa do tych świadczeń także trudno jest przewidzieć. Biorąc jednak pod uwagę, że polska instytucja ubezpieczeniowa będzie wypłacała świadczenia wyłącznie za okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z polskim ustawodawstwem, a potencjalna grupa osób, do której mogłaby mieć zastosowanie zasada sumowania okresów nie będzie duża⁹⁾ (z pewnością zdecydowanie mniejsza niż w przypadku umów zawartych z Kanadą, USA, Australią) należy przypuszczać, że wydatki te nie będą stanowiły istotnego obciążenia dla

---

⁹⁾ Można przypuszczać, że objęłyby pewną część osób spośród 9 tys., które w latach 1997 – 2004 osiedliły się w Polsce poza procedurą repatriacji oraz pewną grupę członków rodzin 1 tys. osób, które w latach 1997 – 2004 repatriowały się do Polski, o ile osoby te posiadają polskie okresy ubezpieczenia.

funduszy ubezpieczeniowych; dodatkowo wydatki te należy traktować jako realizację wcześniejszych zobowiązań wynikających z pobierania składek na ubezpieczenia społeczne;

- 5) wejście w życie Umowy może spowodować wzrost kosztów transferu świadczeń do miejsca zamieszkania osoby do nich uprawnionej, zamieszkałej na terytorium drugiej Umawiającej się Strony. Jednakże wydatki z tytułu transferu polskich świadczeń emerytalno-rentowych na Ukrainę nie powinny być traktowane jako dodatkowy koszt funduszy ubezpieczeniowych, gdyż tego typu koszt jest ponoszony także w przypadku wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych w kraju;
- 6) corocznie wzrasta liczba obywateli Ukrainy podejmujących legalne zatrudnienie w Polsce co wpływa na wzrost opłacanych – do polskiego systemu – składek ubezpieczeniowych, a tym samym wzrost dochodów funduszy ubezpieczeniowych.

Oczywiście rozważania na temat wpływu regulacji polsko-ukraińskiej Umowy na dochody i wydatki funduszy ubezpieczeniowych zostały oparte na szeregu założeniach, które w rzeczywistości nie muszą przybrać zakładanych wielkości. Można jednak przyjąć, że nawet przy pewnych odchyleniach od przyjętych założeń związanie się polsko-ukraińską Umową nie spowoduje istotnych kosztów dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Szacunki po Stronie ukraińskiej nie są znane.

5. Tryb związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

Biorąc pod uwagę zakres przedmiotowy polsko-ukraińskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym oraz postanowienia art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji RP, tj. fakt, że Umowa dotyczy spraw uregulowanych w ustawach, podlega ona ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie. Dlatego też związanie Rzeczypospolitej Polskiej Umową nastąpi w trybie określonym w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443, z późn. zm.), tj. w drodze ratyfikacji.

a) podmioty prawa krajowego, których dotyczy Umowa

Postanowienia Umowy będą miały zastosowanie do pracowników i osób pracujących na własny rachunek, podlegających ubezpieczeniu społecznemu na terytorium każdej z Umawiających się Stron, jak również do członków ich rodzin i innych osób uprawnionych, pozostałych po śmierci żywiciela.

Umowa będzie miała szczególne znaczenie dla osób fizycznych w zakresie uzyskiwania prawa do świadczeń z tytułu: starości (emerytury), niezdolności do pracy (renty), bezrobocia (zasiłki dla bezrobotnych), śmierci (renty rodzinne, zasiłki pogrzebowe).

Umowa nie dotyczy bezpośrednio osób prawnych, ale rozwiązania w niej przyjęte mogą przyczynić się do poprawy sytuacji polskich osób prawnych prowadzących działalność na terytorium Ukrainy,

b) sposób, w jaki Umowa dotyczy spraw uregulowanych w prawie wewnętrznym

Postanowienia Umowy odnoszą się do spraw uregulowanych w następujących ustawach:

- 1) ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.),
- 2) ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.),
- 3) ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, z późn. zm.),
- 4) ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.),
- 5) ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.),
- 6) ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512, z późn. zm.),
- 7) ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322, z późn. zm.),
- 8) ustawie z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. Nr 199, poz. 1674, z późn. zm.),

c) środki prawne, jakie powinny zostać przyjęte w celu wykonania Umowy

Wejście w życie Umowy nie pociągnie za sobą konieczności dokonywania zmian w polskim ustawodawstwie wewnętrznym. Wymogiem niezbędnym jest jedynie zawarcie przez obie Umawiające się Strony Porozumienia Administracyjnego (wykonawczego) w sprawie stosowania Umowy. Porozumienie to – wraz z Umową – zostało podpisane w Kijowie dnia 18 maja 2012 r. i zacznie obowiązywać wraz z wejściem w życie polsko-ukraińskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym.

UMOWA

MIĘDZY

RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ

A

UKRAINĄ

O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM

Rzeczpospolita Polska

i

Ukraina

zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”
pragnąc uregulować wzajemne stosunki między obu Państwami w
zakresie zabezpieczenia społecznego uzgodniły, co następuje:

DZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

1. W niniejszej Umowie poniższe pojęcia oznaczają:

- (1) „ustawodawstwo” - ustawy oraz inne przepisy prawne, które regulują dziedziny zabezpieczenia społecznego wymienione w artykule 2;
- (2) „władza właściwa”:
  - 1) na Ukrainie - specjalnie upoważniony centralny organ władzy wykonawczej w zakresie pracy i polityki społecznej,
  - 2) w Rzeczypospolitej Polskiej - ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- (3) „instytucja właściwa” - instytucję upoważnioną do stosowania ustawodawstwa;
- (4) „instytucja łącznikowa” - instytucję zapewniającą koordynację i wymianę informacji między instytucjami Umawiających się Stron w celu stosowania niniejszej Umowy;
- (5) „zamieszkanie” - miejsce stałego zamieszkania, zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron;
- (6) „pobyt” - czasowy pobyt;
- (7) „okres ubezpieczenia” - okresy składkowe, okresy zatrudnienia lub pracy na własny rachunek, określone lub uznane za takie przez ustawodawstwo, zgodnie z którym zostały one przebyte oraz okresy z nimi zrównane, zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony;

(8) „ubezpieczony” - osobę, która jest lub była ubezpieczona zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony;

(9) „świadczenia” - emerytury, renty oraz inne świadczenia pieniężne przewidziane przez ustawodawstwo Umawiającej się Strony, w tym wszelkie dodatki i podwyżki.

2. Inne pojęcia użyte w niniejszej Umowie mają znaczenie nadane im przez ustawodawstwo każdej z Umawiających się Stron.

Artykuł 2

Zakres przedmiotowy

1. Niniejszą Umowę stosuje się:

(1) w odniesieniu do Ukrainy do ustawodawstwa o powszechnym państwowym ubezpieczeniu społecznym, które dotyczy:

- 1) choroby (czasowej niezdolności do pracy), ciąży oraz porodu (macierzyństwa),
- 2) wypadków przy pracy, chorób zawodowych, oraz/lub śmierci z tych przyczyn,
- 3) bezrobocia,
- 4) emerytur oraz rent z tytułu: inwalidztwa, utraty żywiciela, wysługi lat zgodnie z ustawodawstwem o powszechnym państwowym ubezpieczeniu emerytalnym,
- 5) zasiłku pogrzebowego;

(2) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej do ustawodawstwa dotyczącego obowiązkowego ubezpieczenia i następujących świadczeń z zabezpieczenia społecznego:

- 1) zasiłków dla bezrobotnych,
- oraz z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia społecznego rolników:
- 2) świadczeń w razie choroby i macierzyństwa,
  - 3) emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych,
  - 4) świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
  - 5) zasiłków pogrzebowych.

2. Niniejszą Umowę stosuje się również do wszystkich ustaw i innych przepisów prawnych, zmieniających lub uzupełniających ustawodawstwo.
3. Niniejszej Umowy nie stosuje się do ustaw ani innych przepisów prawnych, które rozszerzają istniejące ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony na nowe kategorie świadczeniobiorców, jeżeli władze właściwe tej Umawiającej się Strony zawiadomią władze właściwe drugiej Umawiającej się Strony, w ciągu sześciu miesięcy od daty ogłoszenia takich nowych ustaw lub innych przepisów prawnych, o tym że nie przewiduje się takiego rozszerzenia Umowy.
4. W odniesieniu do Ukrainy niniejszej Umowy nie stosuje się do specjalnych systemów zabezpieczenia emerytalnego wojskowych oraz innych osób, których zabezpieczenie emerytalne realizowane jest na warunkach odmiennych od powszechnego państwowego ubezpieczenia emerytalnego.

Artykuł 3

Zakres podmiotowy

Niniejszą Umowę stosuje się do:

- 1) osób, które podlegały lub podlegają ustawodawstwu jednej lub obu Umawiających się Stron,
- 2) innych osób, jeżeli wywodzą swoje prawa od osób wymienionych w punkcie 1.

Artykuł 4

Równe traktowanie

Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, osoby do których stosują się postanowienia niniejszej Umowy, podlegają obowiązkom i korzystają z uprawnień wynikających z ustawodawstwa drugiej Umawiającej się Strony na tych samych warunkach, co obywatele tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5
Transfer świadczeń

1. Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, świadczenia przysługujące na podstawie ustawodawstwa jednej Umawiającej się Strony nie mogą ulec zmniejszeniu, zawieszeniu, uchyleniu lub wstrzymaniu z tego powodu, że uprawniony zamieszkuje na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
2. Postanowień ustępu 1 nie stosuje się:
  - 1) w przypadku Ukrainy do zasiłków z tytułu bezrobocia,
  - 2) w przypadku Rzeczypospolitej Polskiej do zasiłków dla bezrobotnych i świadczeń przyznawanych w szczególnym trybie oraz w drodze wyjątku.

DZIAŁ II

USTAWODAWSTWO WŁAŚCIWE

Artykuł 6
Zasada ogólna

Jeżeli artykuły 7 i 8 niniejszej Umowy nie stanowią inaczej, osoba, do której stosuje się niniejsza Umowa podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium wykonuje pracę.

Artykuł 7
Zasady szczególne

1. Jeżeli osoba zatrudniona u pracodawcy zarejestrowanego na terytorium jednej Umawiającej się Strony, zostanie wysłana na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, celem wykonywania pracy na rachunek tego pracodawcy, podlega ona ustawodawstwu pierwszej Umawiającej się Strony, pod warunkiem, że przewidywany okres wykonywania pracy nie przekracza 24 miesięcy. Jeżeli okres wykonywania pracy przedłuży się ponad 24 miesiące, ustawodawstwo pierwszej Umawiającej się Strony jest nadal stosowane przez kolejny okres nie przekraczający 36 miesięcy, pod warunkiem, że władza właściwa drugiej

Umawiającej się Strony, lub instytucja upoważniona przez tę władzę, udzieli na to zgody.

2. Osoba prowadząca działalność na własny rachunek, wykonująca zwykle swą działalność na terytorium jednej Umawiającej się Strony, która przenosi czasowo tę działalność na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, podlega ustawodawstwu pierwszej Umawiającej się Strony przez okres wykonywania tej działalności, nie dłużej jednak niż przez 24 miesiące.
3. Podróżujący personel przedsiębiorstwa transportowego, działającego na terytoriach obu Umawiających się Stron, podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium przedsiębiorstwo jest zarejestrowane.
4. Załoga statku morskiego podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, pod której banderą statek pływa.
5. Urzędnicy i osoby z nimi zrównane podlegają ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, której administracja ich zatrudnia.
6. Członkowie personelu misji dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych podlegają postanowieniom Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z dnia 18 kwietnia 1961 roku oraz Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 roku.

Artykuł 8

Wyjątki

Władze właściwe obu Umawiających się Stron lub wyznaczone przez nie instytucje mogą, za obopólną zgodą, ustalić wyjątki od postanowień artykułów 6 i 7 ustępy od 1 do 5 w odniesieniu do jakiegokolwiek osoby lub grupy osób, w ich interesie.

DZIAŁ III

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ŚWIADCZEŃ

ROZDZIAŁ 1

Zasiłki dla bezrobotnych

Artykuł 9

Ustalanie prawa

1. Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron są uwzględniane, jeżeli jest to niezbędne i jeżeli się one nie pokrywają, przy ustalaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli osoba zainteresowana posiada okresy ubezpieczenia przebyte bezpośrednio przed utratą pracy zgodnie z ustawodawstwem tej drugiej Umawiającej się Strony.
2. Okres wypłacania zasiłku dla bezrobotnych podlega skróceniu o okres, w którym bezrobotny otrzymywał taki zasiłek na terytorium drugiej Umawiającej się Strony w okresie ostatnich 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku.

ROZDZIAŁ 2

Choroba i macierzyństwo

Artykuł 10

Uwzględnianie okresów ubezpieczenia

Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, są uwzględniane, jeżeli jest to niezbędne, przy ustalaniu prawa do świadczeń i okresu ich przysługiwania, pod warunkiem, że się nie pokrywają.

Artykuł 11
Świadczenia w razie choroby i macierzyństwa

Świadczenia w razie choroby i macierzyństwa są przyznawane i wypłacane zgodnie z ustawodawstwem i na koszt tej Umawiającej się Strony, na której terytorium osoba jest ubezpieczona. Świadczenia te są wypłacane za granicę w przypadku gdy przewiduje to stosowane ustawodawstwo.

ROZDZIAŁ 3
Emerytury i renty

Artykuł 12
Sumowanie okresów ubezpieczenia

1. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony uzależnia nabycie, zachowanie lub przywrócenie prawa do emerytury lub renty od przebycia okresów ubezpieczenia, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony uwzględnia, w niezbędnym zakresie, okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, tak jakby były okresami ubezpieczenia przebytymi zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, jeżeli okresy te się nie pokrywają.
2. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony uzależnia nabycie prawa do emerytury lub renty od przebycia okresów ubezpieczenia w zawodzie objętym ubezpieczeniem w systemie specjalnym lub od wykonywania określonego zatrudnienia, to okresy ubezpieczenia przebyte w tym zawodzie lub w tym zatrudnieniu zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony są sumowane przy przyznawaniu emerytury lub renty.
3. Jeżeli po zsumowaniu, zgodnie z ustępem 1, ubezpieczony nie nabywa prawa do emerytury lub renty, instytucja właściwa Umawiającej się Strony uwzględnia okres ubezpieczenia przebyte w państwie trzecim, z którym obie Umawiające się Strony są związane międzynarodową umową przewidującą sumowanie okresów ubezpieczenia.

Artykuł 13

Okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy

1. Jeżeli okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony są krótsze niż 12 miesięcy i na podstawie tych okresów zainteresowany nie nabywa prawa do emerytury lub renty zgodnie z tym ustawodawstwem, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony nie przyznaje emerytury lub renty.
2. Nie naruszając postanowień ustępu 1, okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy, przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, są uwzględniane przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, w której po zsumowaniu tych okresów, powstanie prawo do emerytury lub renty.

Artykuł 14

Zrównanie faktów i zdarzeń

Fakty i zdarzenia, które mają wpływ na nabycie prawa, zawieszenie lub wysokość emerytury lub renty, które zaistniały na terytorium jednej Umawiającej się Strony są uwzględniane tak jakby zaistniały na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 15

Emerytury i renty bez sumowania okresów ubezpieczenia

Jeżeli osoba spełnia warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury lub renty zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, bez uwzględnienia okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, to instytucja właściwa ustala prawo i oblicza wysokość emerytury lub renty wyłącznie na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem, które ona stosuje.

Artykuł 16

Emerytury i renty z sumowaniem okresów ubezpieczenia

Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron prawo do emerytury lub renty przysługuje po zastosowaniu postanowień artykułu 12 niniejszej Umowy, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ustala emeryturę lub rentę w następujący sposób:

- 1) oblicza teoretyczną wysokość emerytury lub renty, należną w przypadku, gdyby wszystkie okresy ubezpieczenia zostały przebyte zgodnie z obowiązującym ją ustawodawstwem,
- 2) dla określenia teoretycznej wysokości emerytury lub renty, o której mowa w punkcie 1, przy ustalaniu podstawy obliczenia uwzględniane jest wyłącznie wynagrodzenie uzyskane zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez instytucję właściwą oraz składki odprowadzone zgodnie z tym ustawodawstwem,
- 3) na podstawie teoretycznej wysokości, o której mowa w punkcie 1, określa rzeczywistą wysokość emerytury lub renty w oparciu o proporcję okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem obowiązującym instytucję właściwą przyznającą emeryturę lub rentę do sumy wszystkich przebytych okresów ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ 4

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe

Artykuł 17

Prawo do świadczeń

1. Prawo do świadczeń z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej ustala się zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, któremu podlegał ubezpieczony w chwili wypadku przy pracy lub podczas wykonywania pracy, w wyniku której powstała u niego choroba zawodowa.
2. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, jest uzależnione od

stwierdzenia tej choroby po raz pierwszy na terytorium tej Umawiającej się Strony, warunek ten uważa się za spełniony, jeżeli choroba ta została stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

3. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, jest uzależnione od wykonywania pracy, która tę chorobę spowodowała, przez określony czas, właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony uwzględnia także okres wykonywania tego samego rodzaju pracy zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.
4. W przypadku świadczeń z tytułu czasowej niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową stosuje się odpowiednio artykuł 11 niniejszej Umowy.

Artykuł 18

Pogłębienie się choroby zawodowej

1. Jeżeli prawo do świadczenia z tytułu choroby zawodowej powstało zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ponosi odpowiedzialność za wypłatę świadczenia z tytułu pogłębienia się choroby zawodowej nawet, jeżeli to pogłębienie nastąpiło w chwili, gdy osoba podlegała ustawodawstwu drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli nie wykonywała tam pracy narażającej na chorobę zawodową.
2. W przypadku pogłębienia się choroby zawodowej u osoby otrzymującej świadczenie z tytułu choroby zawodowej zgodnie z ustawodawstwem pierwszej Umawiającej się Strony, podczas wykonywania pracy, która może spowodować chorobę zawodową, na terytorium drugiej Umawiającej się Strony:
  - 1) instytucja właściwa pierwszej Umawiającej się Strony nadal wypłaca przyznane świadczenie nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej,
  - 2) instytucja właściwa drugiej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwu podlegała osoba w czasie wykonywania pracy mogącej spowodować pogłębienie się choroby zawodowej, przyznaje świadczenie w wysokości różnicy między wysokością świadczenia, które przysługuje po pogłębieniu się

choroby zawodowej, a wysokością świadczenia, które przysługiwałoby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.

ROZDZIAŁ 5

Zasiłki pogrzebowe

Artykuł 19

Ustalanie prawa

1. Prawo do zasiłku pogrzebowego ustala instytucja właściwa Umawiającej się Strony, której ustawodawstwo stosuje się do pracownika, osoby pracującej na własny rachunek, emeryta lub rencisty w chwili śmierci.
2. Jeżeli w wyniku śmierci osoby otrzymującej emeryturę lub rentę na podstawie ustawodawstwa każdej z Umawiających się Stron, prawo do zasiłku pogrzebowego przysługuje zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, zasiłek pogrzebowy przyznaje instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony, na której terytorium emeryt lub rencista miał miejsce zamieszkania w chwili śmierci.
3. Postanowienia ustępów 1 i 2 stosuje się odpowiednio do osób, o których mowa w artykule 3 punkt 2 niniejszej Umowy.

DZIAŁ IV

POSTANOWIENIA RÓŻNE

Artykuł 20

Uprawnienia władz właściwych

Władze właściwe w celu realizacji niniejszej Umowy:

- 1) uzgodnią w porozumieniu administracyjnym sposoby realizacji niniejszej Umowy,

- 2) wyznaczają instytucje łącznikowe i instytucje właściwe w celu ułatwienia i przyspieszenia wykonywania postanowień niniejszej Umowy,
- 3) wymieniają informacje dotyczące zmian ustawodawstwa, które mogą mieć wpływ na wykonywanie postanowień niniejszej Umowy.

Artykuł 21

Pomoc administracyjna i prawna

1. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe obu Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie pomocy przy wykonywaniu postanowień niniejszej Umowy. Pomoc ta jest bezpłatna, chyba że władze właściwe ustalą, że dokonywany będzie zwrot niektórych kosztów związanych z udzielaniem pomocy.
2. Zaświadczenia lub dokumenty wydawane przez władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe jednej Umawiającej się Strony uznawane są przez władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 22

Ochrona danych

1. Wszelkie dane osobowe przekazywane między Umawiającymi się Stronami w celu realizacji postanowień niniejszej Umowy są poufne. Po przekazaniu danych stosuje się do nich przepisy prawne dotyczące ochrony danych Umawiającej się Strony, która dane przyjmuje.
2. Wykorzystywanie danych osobowych dla celów innych niż określone w ustępie 1 może nastąpić wyłącznie za zgodą osoby zainteresowanej.

Artykuł 23

Zwolnienia z opłat i uwierzytelnień

1. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony przewiduje, że wniosek, dokument lub zaświadczenie nie podlegają lub zwolnione są całkowicie lub

częściowo od opłat odnosi się to w takim samym zakresie do wniosków, dokumentów i zaświadczeń przedkładanych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

2. Dokumenty i wnioski pisemne jakiegokolwiek rodzaju, niezbędne do realizacji niniejszej Umowy, nie wymagają uwierzytelnienia przez władze dyplomatyczne i konsularne.

Artykuł 24

Składanie dokumentów

1. Wnioski, odwołania od decyzji, oświadczenia składane władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej jednej Umawiającej się Strony, są uważane za złożone w tym samym terminie władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony.
2. Wniosek o przyznanie świadczeń zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, jest uważany za wniosek o przyznanie odpowiednich świadczeń zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, chyba że wnioskodawca wystąpi o odroczenie ustalenia prawa do emerytury zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 25

Stosowany język

1. Dla stosowania niniejszej Umowy władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron posługują się językiem urzędowym każdej z Umawiających się Stron.
2. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe jednej Umawiającej się Strony nie mogą odrzucić wniosków, odwołań ani innych, skierowanych do nich, dokumentów z tego powodu, że zostały sporządzone w języku urzędowym drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 26

Wypłata świadczeń

Instytucje właściwe każdej z Umawiających się Stron wypłacają świadczenia pieniężne na mocy niniejszej Umowy bezpośrednio osobom uprawnionym, zamieszkałym na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w walucie urzędowej swojego państwa, a w przypadku braku wymienialności tej waluty w innej walucie swobodnie wymienialnej.

Artykuł 27

Rozstrzygnięcie sporów

Wszelkie spory powstałe między Umawiającymi się Stronami dotyczące stosowania i wykładni niniejszej Umowy rozstrzygają wspólnie władze właściwe Umawiających się Stron.

DZIAŁ V

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 28

Postanowienia przejściowe

1. Niniejsza Umowa nie przyznaje prawa do wypłaty świadczeń za okres poprzedzający datę jej wejścia w życie.
2. Przy ustalaniu prawa do świadczeń zgodnie z niniejszą Umową uwzględniane są także okresy ubezpieczenia, przebyte zgodnie z ustawodawstwem Umawiających się Stron przed jej wejściem w życie.
3. Z zastrzeżeniem ustępu 1, niniejsza Umowa odnosi się także do zdarzeń ubezpieczeniowych, które wystąpiły przed jej wejściem w życie pod warunkiem, że zobowiązania z nich wynikające nie zostały wcześniej uregulowane.

4. Świadczenia przyznane przed wejściem w życie niniejszej Umowy mogą być, na wniosek zainteresowanego, ponownie ustalone zgodnie z niniejszą Umową, jeżeli zmiana wynika wyłącznie z postanowień niniejszej Umowy. Jeżeli to ustalenie spowoduje brak prawa lub obniżenie wysokości dotychczas wypłacanych świadczeń, polska instytucja właściwa zapewni uzupełnienie sumy wypłacanych świadczeń polskich i ukraińskich lub świadczeń ukraińskich do wysokości świadczeń wypłacanych wcześniej, pod warunkiem że świadczeniobiorca zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
5. W przypadku zastosowania artykułu 7 do osób delegowanych na terytorium Umawiającej się Strony przed datą wejścia w życie niniejszej Umowy uznaje się, że okresy zatrudnienia wymienione w tym artykule rozpoczną się w tej dacie.

Artykuł 29

Okres obowiązywania Umowy

1. Niniejsza Umowa zawarta zostaje na czas nieokreślony. Może zostać wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron w drodze pisemnej notyfikacji kanałami dyplomatycznymi nie później niż na sześć miesięcy przed upływem danego roku kalendarzowego. W takim przypadku Umowa utraci moc z końcem tego roku.
2. W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy wszelkie prawa nabyte na mocy jej postanowień zostaną utrzymane.
3. Wnioski złożone przed dniem utraty mocy niniejszej Umowy zostaną rozpatrzone zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy.

Artykuł 30
Wejście w życie Umowy

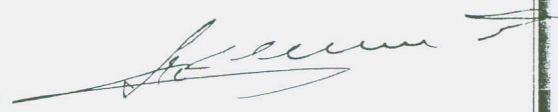
Umawiające się Strony powiadomią się w drodze pisemnej notyfikacji, kanałami dyplomatycznymi, o zakończeniu wewnętrznych procedur, niezbędnych do wejścia w życie niniejszej Umowy. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła ostatnia notyfikacja.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Umowę.

SPORZĄDZONO w Kijowie dnia 18 maja 2012 roku
....., w dwóch egzemplarzach, w językach polskim i ukraińskim, przy czym
każdy tekst jest jednakowo autentyczny.

W IMIENIU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W IMIENIU
UKRAINY

Władysław Kosiniak-Kamysz

УГОДА

МІЖ РЕСПУБЛІКОЮ ПОЛЬЩА ТА УКРАЇНОЮ ПРО СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Республіка Польща

та

Україна,

далі „Договірні Сторони”,

прагнучи врегулювати взаємні стосунки між обома державами у сфері соціального забезпечення, домовились про таке:

ЧАСТИНА I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1 Визначення

1. У цій Угоді нижченаведені терміни означають:
  - (1) „законодавство” - закони та інші нормативно-правові акти, які регулюють види соціального забезпечення, згадані у статті 2,
  - (2) „компетентний орган”:
    - 1) В Україні – спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики;
    - 2) В Республіці Польща – міністр, відповідальний за соціальне забезпечення,
  - (3) „компетентна установа” - установа, відповідальна за застосування законодавства,
  - (4) „установа зв'язку” - установа, яка забезпечує координацію та обмін інформацією між установами Договірних Сторін з метою застосування цієї Угоди,
  - (5) „проживання” - місце постійного проживання відповідно до правових норм кожної з Договірних Сторін”.

- (6) „перебування” - тимчасове перебування,
- (7) „страховий стаж” - періоди сплати страхових внесків, періоди роботи за наймом або самостійної трудової діяльності, визначені або визнані такими законодавством, згідно з яким вони накопичені, а також періоди, прирівняні до них, відповідно до законодавства Договірної Сторони,
- (8) „застрахований” - особа, яка є або була застрахована, відповідно до законодавства Договірної Сторони,
- (9) „допомога” – пенсія та інші види грошової допомоги, передбачені законодавством Договірної сторони, з урахуванням усіх доплат, надбавок та підвищень, які стосуються цих виплат.
2. Інші терміни, які використовуються у цій Угоді мають значення, надане їм законодавством кожної із Договірних Сторін.

Стаття 2 Об'єктивна сфера застосування

1. Ця Угода застосовується:

(1) Стосовно України - до законодавства щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування, що стосується:

- 1) хвороби (тимчасової непрацездатності), вагітності та пологів (материнства);
- 2) нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань та/або смерті з цих причин;
- 3) безробіття;
- 4) пенсії за віком, по інвалідності, у зв'язку із втратою годувальника, за вислугу років відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;
- 5) допомоги на поховання.

(2) Стосовно Республіки Польща - до законодавства щодо обов'язкового страхування та таких видів допомоги по

соціальному забезпеченню:

- 1) допомоги по безробіттю,
- а також до соціального страхування та соціального страхування аграріїв:
- 2) допомоги у разі хвороби та материнства,
  - 3) пенсій, допомоги у випадку непрацездатності та сімейних рент,
  - 4) допомоги у разі випадку на роботі та професійних захворювань,
  - 5) допомоги на поховання.

2. Ця Угода застосовується також до всіх законів та інших нормативно-правових актів, які змінюють або доповнюють законодавство.
3. Ця Угода не застосовується до законів та інших нормативно-правових актів, які поширюють існуюче законодавство однієї із Договірних Сторін на нові категорії отримувачів допомоги, якщо компетентний орган цієї Договірної Сторони повідомить компетентний орган іншої Договірної Сторони протягом шести місяців з дня оприлюднення таких нових законів або інших нормативно-правових актів, про те, що не передбачається такого розширення цієї Угоди.
4. Стосовно України ця Угода не застосовується до спеціальних схем пенсійного забезпечення військовослужбовців та інших осіб, пенсійне забезпечення яких здійснюється на умовах, відмінних від загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Стаття 3

Суб'єктивна сфера застосування

Ця Угода застосовується до:

- 1) осіб, які підпадають або підпадали під дію законодавства однієї або обох Договірних Сторін,
- 2) інших осіб, якщо їхні права набуті від осіб, згаданих в пункті 1)

Стаття 4

Рівне ставлення

Якщо цією Угодою не передбачено інше, особи, на яких поширюються положення цієї Угоди, несуть обов'язки і користуються правами, які передбачені законодавством другої Договірної Сторони, на тих самих умовах, що громадяни цієї Договірної Сторони.

Стаття 5

Переказ допомоги

1. Якщо цією Угодою не передбачено інше, допомога, яка підлягає виплаті на підставі законодавства однієї Договірної Сторони, не може бути зменшена, зупинена, скасована або затримана з тієї причини, що правомочна особа проживає на території іншої Договірної Сторони.
2. Положення пункту 1 не застосовується:
  - 1) У випадку України: до допомоги по безробіттю.
  - 2) У випадку Республіки Польща до: допомоги по безробіттю; виплат, призначених в особливому порядку та як виняток.

ЧАСТИНА II

ЗАКОНОДАВСТВО, ЩО ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ

Стаття 6

Загальне положення

Якщо статтями 7 і 8 цієї Угоди не передбачено інше, на особу, яка підпадає під дію цієї Угоди, поширюється законодавство тієї Договірної Сторони, на території якої вона здійснює трудову діяльність.

Стаття 7

Особливі положення

1. Якщо особу, яка працевлаштована у роботодавця, який зареєстрований на території однієї Договірної Сторони, буде направлено на територію іншої Договірної Сторони з метою виконання роботи для цього роботодавця, на неї поширюється законодавство першої Договірної Сторони, за умови, що

передбачений період виконання роботи не перевищує 24 місяців. Якщо період виконання роботи перевищить 24 місяці, надалі застосовується законодавство першої Договірної Сторони протягом наступного періоду, який не перевищує 36 місяців, за умови, що компетентний орган другої Договірної Сторони, або компетентна установа, уповноважена цим органом, надасть на це згоду.

2. На самозайняту особу, яка зазвичай здійснює свою діяльність на території однієї Договірної Сторони, і тимчасово переносить свою діяльність на територію іншої Договірної Сторони, поширюється законодавство першої Договірної Сторони на період здійснення цієї діяльності, але не довше ніж протягом 24 місяців.
3. На подорожуючий персонал транспортного підприємства, який працює на території обох Договірних Сторін, поширюється законодавство Договірної Сторони, на території якої підприємство зареєстроване.
4. На екіпаж морського судна поширюється законодавство тієї Договірної Сторони, під прапором якої судно плаває.
5. На державних службовців та прирівняних до них осіб поширюється законодавство тієї Договірної Сторони, у державних органах якої вони працюють.
6. На членів персоналу дипломатичних місій, а також консульських установ поширюються норми Віденської конвенції про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 року, а також Віденської Конвенції про консульські зносини від 24 квітня 1963 року.

Стаття 8 **Винятки**

Компетентні органи обох Договірних Сторін або визначені ними установи можуть, за взаємною згодою, встановити винятки з положень статті 6 та статті 7 (пунктів 1-5) стосовно будь - якої особи або групи осіб в їхніх інтересах.

ЧАСТИНА III ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО РІЗНИХ ВИДІВ ДОПОМОГИ

РОЗДІЛ I Допомога по безробіттю

Стаття 9 Визначення права

1. Страховий стаж, набутий відповідно до законодавства однієї з Договірних Сторін, враховується у разі необхідності, за умови, що він не співпадає, при визначенні права на допомогу по безробіттю відповідно до законодавства іншої Договірної Сторони, якщо зацікавлена особа має страховий стаж, набутий безпосередньо перед втратою роботи згідно із законодавством цієї іншої Договірної Сторони.

2. Тривалість виплати допомоги по безробіттю підлягає скороченню на період, в якому безробітний отримував таку допомогу на території іншої Договірної Сторони протягом останніх 12 місяців до дня подання заяви.

РОЗДІЛ 2 Хвороба та материнство

Стаття 10 Врахування страхового стажу

Періоди страхового стажу, набуті відповідно до законодавства кожної із Договірних Сторін, враховуються, у разі необхідності, при визначенні права на допомогу та періоду її виплати, за умови, якщо вони не співпадають.

Стаття 11 Допомога у випадку хвороби та материнства

Допомога у випадку хвороби та материнства призначається та виплачується відповідно до законодавства та за рахунок тієї Договірної Сторони, на території якої особа є застрахованою.

Виплата такої допомоги за кордон здійснюється у випадку, якщо це передбачено законодавством, що застосовується.

РОЗДІЛ 3 Пенсії

Стаття 12 Підсумовування страхового стажу

1. Якщо законодавство однієї Договірної Сторони ставить в залежність набуття, збереження або поновлення права на пенсію від набуття страхового стажу, то компетентна установа цієї Договірної Сторони враховує, у необхідному обсязі, страховий стаж, набутий відповідно до законодавства іншої Договірної Сторони так, ніби цей страховий стаж набутий відповідно до законодавства, яке вона застосовує, за умови, що цей стаж не співпадає.
2. Якщо законодавство однієї Договірної Сторони ставить в залежність отримання права на пенсію від набуття страхового стажу у професії, на яку поширюється страхування, що функціонує в спеціальній системі, або від виконання певної трудової діяльності, то страховий стаж, набутий в цій професії або при виконанні такої трудової діяльності відповідно до законодавства іншої Договірної Сторони, підсумовується при призначенні пенсії.
3. Якщо, після підсумовування, відповідно до пункту 1, застрахована особа не набуває права на пенсію, компетентна установа Договірної Сторони враховує страховий стаж, набутий в третій державі, з якою обидві Договірні Сторони зв'язані міжнародною угодою, яка передбачає підсумовування страхового стажу.

Стаття 13 Страховий стаж, менший ніж 12 місяців

1. Якщо страховий стаж, набутий відповідно до законодавства однієї Договірної Сторони менший ніж 12 місяців і на підставі цього стажу зацікавлена особа не набуває права на пенсію відповідно до цього законодавства, то компетентна установа цієї Договірної Сторони не призначає пенсію.
2. Не порушуючи положення пункту 1, страховий стаж менший ніж 12 місяців, набутий відповідно до законодавства кожної із Договірних Сторін, враховуються компетентною установою тієї

Договірної Сторони, в якій при підсумовуванні цього стажу виникає право на пенсію.

Стаття 14 **Зрівняння фактів і випадків**

Факти і випадки, які впливають на набуття права, зупинення або розмір пенсії, які виникли на території однієї Договірної Сторони, враховуються як такі, що виникли на території іншої Договірної Сторони.

Стаття 15 **Пенсії без підсумовування страхового стажу**

Якщо відповідно до законодавства однієї із Договірних Сторін, існує право на пенсію без врахування страхового стажу, набутого відповідно до законодавства іншої Договірної Сторони, компетентна установа визначає право на цю допомогу та її розмір виключно на підставі страхового стажу, набутого згідно із законодавством, яке вона застосовує.

Стаття 16 **Пенсії з підсумовуванням страхового стажу**

Якщо відповідно до законодавства однієї із Договірних Сторін, право на пенсію виникає після застосування положень статті 12 цієї Угоди, компетентна установа цієї Договірної Сторони призначає пенсію у такий спосіб:

- 1) підраховує теоретичний розмір пенсії, належний у випадку, якщо б весь страховий стаж був набутий відповідно до чинного законодавства;
- 2) для визначення теоретичного розміру пенсії, про яку йдеться у пункті 1, при встановленні бази розрахунку, враховується лише заробітна плата, отримана відповідно до законодавства, що застосовується компетентною установою, а також внески, сплачені відповідно до цього законодавства;
- 3) на основі теоретичного розміру, про який йдеться у пункті 1, компетентна установа визначає дійсний розмір пенсії, на підставі пропорції страхового стажу, набутого відповідно до законодавства, яке застосовує компетентна установа, що призначає пенсію, до суми загального набутого страхового стажу.

РОЗДІЛ 4

Нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання

Стаття 17

Право на допомогу

1. Право на допомогу у разі нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання визначається відповідно до законодавства Договірної Сторони, яке поширювалось на застраховану особу на момент нещасного випадку на виробництві або під час виконання роботи, в результаті якої в неї виникло професійне захворювання.
2. Якщо призначення допомоги у разі професійного захворювання, відповідно до законодавства однієї із Договірних Сторін, залежить від підтвердження цього захворювання вперше на території цієї Договірної Сторони, то ця умова вважається виконаною, якщо це захворювання було вперше підтверджено на території іншої Договірної Сторони.
3. Якщо призначення допомоги у разі професійного захворювання, відповідно до законодавства однієї Договірної Сторони, залежить від виконання роботи, яка спричинила це захворювання, протягом певного періоду часу, то компетентна установа цієї Договірної Сторони, враховує також період виконання роботи того самого типу відповідно до законодавства іншої Договірної Сторони.
4. У випадку допомоги у зв'язку із тимчасовою непрацездатністю у разі нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання застосовуються положення статті 11 цієї Угоди.

Стаття 18

Загострення професійного захворювання

1. Якщо право на допомогу у разі професійного захворювання виникло відповідно до законодавства однієї із Договірних Сторін, компетентна установа цієї Договірної Сторони несе відповідальність за здійснення виплат у разі загострення професійного захворювання навіть, якщо це загострення наступило в момент, коли особа підпадала під дію законодавства іншої Договірної Сторони, якщо вона не виконувала там роботи, яка може спричинити професійне захворювання.

2. В разі загострення професійного захворювання в особи, яка отримує допомогу у зв'язку із професійним захворюванням відповідно до законодавства першої Договірної Сторони, під час виконання роботи, яка може спричинити професійне захворювання, на території другої Договірної Сторони:

- 1) компетентна установа першої Договірної Сторони як і раніше виплачує призначену допомогу, не зважаючи на загострення професійного захворювання,
- 2) компетентна установа другої Договірної Сторони, під дію законодавства якої особа підпадає під час виконання роботи, яка може спричинити загострення професійного захворювання, призначає допомогу у сумі різниці між розміром допомоги, яка надається після загострення професійного захворювання та розміром допомоги, яка б надавалася перед загостренням професійного захворювання відповідно до законодавства, що застосовується.

РОЗДІЛ 5

Допомога на поховання

Стаття 19

Визначення права

1. Право на допомогу на поховання визначає компетентна установа Договірної Сторони, законодавство якої поширюється на працівника, самозайняту особу або пенсіонера на момент смерті.
2. Якщо в результаті смерті особи, яка отримувала пенсію відповідно до законодавства обох Договірних Сторін, право на допомогу на поховання належить відповідно до законодавства кожної із Договірних Сторін, то допомогу на поховання призначає компетентна установа тієї Договірної Сторони, на території якої пенсіонер проживав на момент смерті.
3. Положення пунктів 1 і 2 застосовується, відповідно, до осіб, про яких йдеться у пункті 2 статті 3 цієї Угоди.

ЧАСТИНА IV РІЗНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 20

Повноваження компетентних органів

Компетентні органи з метою реалізації цієї Угоди:

- 1) погоджують в адміністративній угоді механізм реалізації цієї Угоди,
- 2) визначають установи зв'язку та компетентні установи з метою спрощення та прискорення виконання положень цієї Угоди,
- 3) здійснюють обмін інформацією щодо змін у законодавстві, які можуть впливати на виконання положень цієї Угоди.

Стаття 21

Адміністративна та правова допомога, медичне обстеження

1. Компетентні органи, установи зв'язку та компетентні установи обох Договірних Сторін надають взаємну допомогу під час виконання положень цієї Угоди. Допомога є безкоштовною, окрім випадків, коли компетентні органи домовляться, що частину коштів за надану допомогу буде повернено.
2. Довідки та документи, видані компетентними органами, компетентними установами та установами зв'язку однієї Договірної Сторони визнаються компетентними органами, установами зв'язку та компетентними установами іншої Договірної Сторони.

Стаття 22

Захист даних

1. Усі особисті дані, якими обмінюються Договірні Сторони з метою реалізації положень цієї Угоди, є конфіденційними. Після передачі даних, до них застосовуються правові норми щодо захисту даних тієї Договірної сторони, яка ці дані приймає.
2. Використання особистих даних з іншою метою, ніж це передбачено у пункті 1, може здійснюватися виключно за згоди зацікавленої особи.

Стаття 23

Звільнення від зборів та легалізації

1. Якщо законодавство однієї Договірної Сторони передбачає, що заява, документ або довідка не підлягають або звільняються, повністю або частково, від зборів, то це стосується і заяв, документів або довідок, поданих відповідно до законодавства, іншої Договірної Сторони.
2. Документи та письмові заяви будь-якого типу, необхідні для застосування положень цієї Угоди, не вимагають легалізації дипломатичними та консульськими установами.

Стаття 24

Подача документів

1. Заяви, оскарження рішення, звернення, подані компетентному органу, компетентним установам та установам зв'язку однієї Договірної Сторони, вважаються поданими у ці самі терміни компетентному органу, установам зв'язку та компетентним установам іншої Договірної Сторони.
2. Заява про призначення допомоги відповідно до законодавства однієї Договірної Сторони, вважається заявою про призначення відповідної допомоги згідно із законодавством іншої Договірної Сторони, за винятком ситуацій, коли особа, яка подає заяву, просить, щоб призначення пенсії за віком згідно із законодавством іншої Договірної Сторони було відкладено.

Стаття 25

Використання мови

1. Для застосування цієї Угоди, компетентні органи, компетентні установи та установи зв'язку Договірних Сторін використовують державну мову обох Договірних Сторін.
2. Компетентні органи, компетентні установи та установи зв'язку однієї Договірної Сторони не можуть відхиляти заяви, оскарження та інші, подані до них документи, з причини того, що вони були оформлені державною мовою іншої Договірної Сторони.

Стаття 26 **Здійснення виплат**

Компетентні установи кожної з Договірних Сторін здійснюють виплату допомоги на підставі цієї Угоди безпосередньо правомочним особам, які проживають на території іншої Договірної Сторони, у національній валюті своєї держави, а у випадку відсутності конвертації цієї валюти, в іншій вільноконвертованій валюті.

Стаття 27 **Вирішення спорів**

Усі спори, які виникли між Договірними Сторонами щодо застосування та тлумачення положень цієї Угоди, вирішуються спільно компетентними органами Договірних Сторін.

ЧАСТИНА V **ПЕРЕХІДНІ ТА ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ**

Стаття 28 **Перехідні положення**

1. Ця Угода не надає права на виплату допомоги за період, який передує даті набрання нею чинності.
2. При визначенні права на допомогу відповідно до цієї Угоди враховується також страховий стаж, набутий відповідно до законодавства Договірних Сторін до набрання нею чинності.
3. З урахуванням пункту 1, ця Угода застосовується до страхових випадків які виникли до набрання нею чинності за умови, що зобов'язання, які виникли внаслідок цього, не були попередньо врегульовані.
4. Допомога, призначена до набрання чинності цією Угодою, може бути переглянута на прохання зацікавленої особи відповідно до цієї Угоди, якщо такі зміни виникають виключно на підставі положень цієї Угоди. Якщо такий перегляд спричинить відсутність права або зменшення розміру допомоги, яка виплачувалась раніше, компетентна польська установа забезпечить доплату до суми виплачуваної польської та української допомоги або української допомоги у розмірі тієї допомоги, яка виплачувалась раніше, за умови, що особа, яка її отримує, проживає на території Республіки Польща.

5. У випадку застосування статті 7 до осіб, відряджених на територію Договірної Сторони до дати набрання чинності цією Угодою, вважається, що період роботи, про який йдеться у цій статті, розпочнеться з цієї дати.

Стаття 29 Термін дії Угоди

1. Ця Угода укладається на невизначений термін. Вона може бути денонсована кожною із Договірних Сторін шляхом письмового повідомлення дипломатичними каналами не пізніше ніж за шість місяців до закінчення поточного календарного року. У цьому випадку Угода втрачає силу із закінченням року.
2. У випадку денонсації цієї Угоди, усі права, набуті відповідно до її положень, зберігаються.
3. Звернення, подані перед днем втрати чинності цієї Угодою, розглядаються відповідно до положень цієї Угоди.

Стаття 30 Набрання чинності Угодою

Договірні Сторони у письмовій формі дипломатичними каналами повідомлять про завершення внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності цією Угодою. Ця Угода набирає чинності у перший день третього місяця, який наступить після місяця, в якому було здійснено останнє повідомлення.

НА ПІДТВЕРДЖЕННЯ ЧОГО ті, що нижче підписалися,
уповноважені на це належним чином, підписали цю Угоду

УКЛАДЕНО 18 травня 2012 у Києві, у двох примірниках польською та українською мовами, при цьому всі тексти є однаково автентичними.

ВІД ІМЕНІ
РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

ВІД ІМЕНІ
УКРАЇНИ

Władysław Kosiniak-Kamysz

[Signature]

Warszawa, 4 lipca 2012 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE - 920 - 246 - 11/15/30
SM - 1270
dot.: RM-10-67-12 z 29.06.2012 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Szanowny Panie Ministrze,

w ślad za pismem z dnia 28 czerwca 2012 r., sygn.: DPT-III-2263/11/08/12/097063/KP, i w związku z przedłożonym do rozpatrzenia przez Radę Ministrów projektem ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym, sporządzonej w Kijowie dnia 18 maja 2012 r. oraz Umową, przedkładam w uzupełnieniu opinii o zgodności ww. projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU

Piotr Serafin

Warszawa, 4 lipca 2012 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

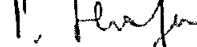
DPUE-920-246 -M/11/13
SM-1270

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczypospolitą Polską a Ukrainą o zabezpieczeniu społecznym, sporządzonej w Kijowie dnia 18 maja 2012 r. wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z up. Ministra Spraw Zagranicznych

SEKRETARZ STANU

Piotr Serafin